

Sandviken kommuns yttrande över ”Agenda 2030 Världens utmaningar – världens möjligheter, SOU 2019:13”.

Beslut

Kommunstyrelsen antar yttrandet ”Sandviken kommuns yttrande över Agenda 2030 Världens utmaningar – världens möjligheter, SOU 2019:13”, som sitt eget.

Sammanfattning

Kommunledningskontoret har haft i uppdrag att samordna synpunkter som finns på Miljö- och energidepartementets remiss ”Agenda 2030 ”Världens utmaningar – världens möjligheter, SOU 2019:13”.

En interremiss har skickats ut där kommunens samtliga förvaltningar och bolag fått möjlighet att lämna synpunkter. Synpunkter har lämnats av kunskapsförvaltningen, omsorgsförvaltningen, individ- och familjeomsorgsförvaltningen, Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning, arbetslivsförvaltningen och inköpskontoret. Näringslivskontoret/Sandbacka Park har inte lämnat några synpunkter.

Kultur- och fritidsförvaltningen, Sandvikenhus AB, Göransson Arena AB, Sandviken Energi AB och Högbo Bruks AB har inget att erinra.

Agenda 2030 överensstämmer väl med Sandviken kommuns översiktsplan som antogs år 2018. Översiktsplanens mål och strategier är framtagna med utgångspunkt i att Sandvikens kommun är del av en region, en nation och en global värld. Delaktigheten betyder att kommunen tar del av och bidrar till arbetet med hållbar utveckling.

Översiktsplanen har tre övergripande mål: Sandvikens kommun är en kunskapsintensiv nod för hållbar tillväxt i regionen, drivande kraft för en hälsosam livsmiljö samt en självklar aktör för en ekologisk hållbar utveckling.

Agenda 2030 liksom det svenska generationsmålet och miljö kvalitetsmålen tydliggör att hållbar utveckling är avgörande för vår gemensamma framtid och att alla tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, den

---

Kommunstyrelseförvaltningen

Postadress
Sandvikens Kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
811 80 Sandviken

Besöksadress
Stadshuset, Odengatan 37

Telefon
026-24 00 00
Fax
026-27 39 80

E-post
kommun@sandviken.se
Hemsida
www.sandviken.se

Organisationsnr
212000-2346
PlusGiro
3 22 28-9

ekologiska och den sociala – måste samverka. Detta är också vägledande för de övergripande målen med tillhörande strategier för översiktsplanen i Sandvikens kommun.

Sandvikens kommun ställer sig i huvudsak positiv till betänkandet och noterar att det överensstämmer väl med intentionerna i kommunens översiktsplan. Kommunen har synpunkter kopplade till vissa kapitel vilka redovisas i yttrandet ”Sandviken kommuns yttrande över Agenda 2030 Världens utmaningar – världens möjligheter, SOU 2019:13”.

Då svarstiden är kort samt att kommunstyrelsens nästa sammanträde är den tredje september, tar ordförande i kommunstyrelsen ett brådskande ordförandebeslut.

Beslutsunderlag

Remiss Agenda 2030 ”Världens utmaningar – världens möjligheter”, SOU 2019:13

Tjänsteskrivelse 2019-06-27, KS2019/228

Yttrande 2019-06-27, KS2019/228

Protokollsutdrag skickas till

Kommundirektör för Sandvikens kommun

Regeringskansliet:

m.remissvar@regeringskansliet.se

Gunilla.Blomquist@regeringskansliet.se

Samtliga förvaltningschefer och VD för bolagen som har varit berörda av remissen.

Underskrift

Peter Kärnström
Kommunstyrelsens ordförande
Sandvikens kommun

Sandvikens kommuns yttrande över Agenda 2030 "Världens utmaningar – världens möjligheter", SOU 2019:13.

Sammanfattning

Sandvikens kommun ställer sig i huvudsak positiv till betänkandet och noterar att det överensstämmer väl med intentionerna i kommunens översiktsplan. Kommunen har synpunkter på vissa kapitel vilka redovisas nedan.

Synpunkter på betänkandet

Kapitel 3 Agenda 2030 och hållbar utveckling

Sandvikens kommun antog hösten 2018 Översiktsplan för Sandvikens kommun 2030. Målen och strategierna för översiktsplanen är framtagna med utgångspunkt i att Sandvikens kommun är del av en region, en nation och en global värld. Delaktigheten betyder att kommunen tar del av och bidrar till arbetet med hållbar utveckling.

Översiktsplanen har tre övergripande mål: Sandvikens kommun är en kunskapsintensiv nod för hållbar tillväxt i regionen, drivande kraft för en hälsosam livsmiljö samt en självklar aktör för en ekologisk hållbar utveckling.

Agenda 2030 liksom det svenska generationsmålet och miljö kvalitetsmålen tydliggör att hållbar utveckling är avgörande för vår gemensamma framtid och att alla tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, den ekologiska och den sociala – måste samverka. Detta är också vägledande för de övergripande målen med tillhörande strategier för översiktsplanen i Sandvikens kommun.

Kommunstyrelseförvaltningen

Postadress
Sandvikens Kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
811 80 Sandviken

Besöksadress
Stadshuset, Odengatan 37

Telefon
026-24 00 00
Fax
026-27 39 80

E-post
kommun@sandviken.se
Hemsida
www.sandviken.se

Organisationsnr
212000-2346
PlusGiro
3 22 28-9

Kapitel 4 Sveriges åtagande kräver handling

Betänkandet påpekar att agendan, på det nationella planet, bör föras in i ordinarie styrsystem samt uppföljning. Kommunens samhällsbyggnadsförvaltning delar den bilden och anser att motsvarande arbete med målsättningar, budget och uppföljning även bör gälla på det lokala planet.

För att Sverige som land ska kunna rapportera landets framsteg bör det offentliga Sveriges uppföljning ske genom ordinarie årsbokslut, istället för enkäter, för att säkerställa svar från samtliga.

Kapitel 5 Riksdagen beslutar om mål och ramar

Sandvikens kommuns individ- och familjeomsorgsförvaltningen anser att det riksdagsbundna målet för Agenda 2030 är nödvändigt för att agendan ska omsättas i praktiken i den kommunala verksamheten. Det krävs en politisk förankring och viljeinriktning på nationell, regional och lokal nivå. Detta då arbete för hållbar utveckling är ett långsiktigt strategiskt arbete som måste fortgå oavsett vilket parti eller block som är styrande. För att inte skapa perspektivträngsel och målkonflikter bör agendans sammanhållande funktion tydliggöras.

Kapitel 8 Behovet av kunskap, forskning och innovation

Kommunens omsorgsförvaltning tillstyrker förslagen i sin helhet. Det är tydligt att samverka lokalt, nationellt och internationellt är en viktig parameter för att möjliggöra intentionerna i Agenda 2010.

Ska Sverige uppnå målen i Agenda 2030 och där finna adekvata lösningar på de samhällsutmaningar som finns är det viktigt med mera forskning och innovationer. Utifrån det som framgår av Agenda 2030 och de förslag som är gällande är det även viktigt att notera och fastställa hur detta ska koordinerarnas och även ange tydliga strategier för att samverkan ska möjliggöras.

Vidare lyfter omsorgsförvaltningen betydelsen av att det fastställs att ett av incitamenteten för att möjliggöra intentionerna med Agenda 2030 är att nyttja den digitala teknikens möjligheter. Det är bra att redan i ett tidigt skede markera att det är av vikt att finna nya metoder och modeller för att implementera forskning och innovationer. Det som eventuellt bör förstärkas i Agenda 2030 är att det finns ett stort behov av praktisknära forskning för att skapa goda förutsättningar samt vikten av att skapa arenor där praktiker möter forskare. Det eftersom både praktiker och forskare behövs för att finna fungerande lösningar och att det som forskningen presenterar har en bärighet i det praktiska och vice versa.

Kunskapsförvaltningen i Sandvikens kommun tar fasta på det som delegationsbetänkandet beskriver om att förstärka kapaciteten i ordinarie processer. Barn- och ungdomar har en viktig roll för att nå ett hållbart samhälle och de behöver ha kunskaper och livsmönster som möjliggör detta.

För skolans del är den mest framgångsrika vägen att förstärka och intensifiera det ordinarie arbetet i dessa frågor. Skolverket har bedömt att det finns lagstiftning, läroplaner och stödmaterial på plats för att uppnå agendan på denna punkt. Kunskapsförvaltningen vill inte ha någon skrivning vid sidan om de ordinarie målen för verksamheten men däremot starka skrivningar i de nationella styrdokumenterna.

Kapitel 9 Stärkta förutsättningar för lokal och regional nivå

Sandvikens kommuns inköpskontor ser många positiva aspekter på remissens innehåll gällande upphandling för kommuner men ser också utmaningar i detta, till exempel med tanke på att kunskapen om relevant kravställning överlag bedöms som bristande idag och att erfarenhet också saknas.

Individ- och familjeomsorgsförvaltningen instämmer med att kommun och region har en central roll för genomförandet av agendan. Det är på regional och lokal nivå det konkreta arbetet sker. Kommunerna måste ha möjlighet att utifrån lokala utmaningar arbeta med den hållbara utvecklingen men genom det riksdagsbundna målet anges en riktning om att kommunerna ska arbeta med agendan vilket är en förutsättning för arbetet på lokalnivå.

Vidare anser individ- och familjeomsorgsförvaltningen att handslaget mellan regeringen och SKL måste mynna ut i en gemensam programförklaring för att det ska bli användbart för kommuner och regioner.

De frågeställningar från kommuner som tas upp är relevanta och behöver besvaras. Som exempelvis hur de nationella målen som folkhälsa relaterar till agendan och hur olika frågor ska kopplas samman på lokal nivå. Samordning på nationell nivå blir en nödvändighet för att undvika oklarheter och onödiga målkonflikter. Behovet av kunskapsstöd är stort, både på politik- och tjänstepersonsnivå vilket framgår i skrivelsen. Det behovet måste tillgodoses om agendan ska bli användbar på lokal nivå.

Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning uttrycker följande synpunkter:

För att lyckas med agendan föreslås huvudsakligen tre åtgärder som ska stötta kommunerna och regionerna i sitt arbete:

- Att SKL fortsätter stötta genomförandet.
- Genom ett tillägg i de regionala utvecklingsstrategierna.
- Att länsstyrelserna verkar för att inom länen nå målen samt att sprida information.

Det är inte alla län som idag har utarbetade fungerande kanaler mellan det regionala utvecklingsarbetet och länsstyrelserna. Det finns därför risk att det uppstår parallella spår och en otydlighet för kommunerna med två regionala myndigheter som ska leda arbetet.

Kapitel 11 Näringslivets roll i genomförandet

Kommunens översiktsplan lyfter följande:

Sandvikens kommun är medveten om företaget Sandvik AB:s centrala roll men också om de små- och medelstora företagens betydelse för kommunens arbetsmarknad och utveckling. I en global ekonomi är näringslivet internationellt och rymmer en rad influenser från olika kulturer och länder. Sandvikens kommun vill vara en del av detta genom en professionell, öppen och välkomnande attityd till förändring och utveckling.

Det är viktigt att förhålla sig till, samt arbeta vidare med, intresset för kunskap, forskning och utbildning. Här är kommunala verksamheter som förskola, skola, Kulturcentrum och Vuxenutbildningen i Sandviken viktiga aktörer. Sandvikens kommun med Sandbacka Science Park i spetsen vill erbjuda kontaktytor och engagera resurser i projekt som exempelvis bränsleceller för vätgasbilar och Elväg E16. Detta för att bidra till att idéer och strategier för en hållbar tillväxt utvecklas.

Sandvikens kommun ska stödja och skapa förutsättningar för våra aktörer inom besöksnäringen att utvecklas enskilt och/eller tillsammans. Näringen är en betydande tillväxtmotor för Sandvikens kommun och regionen i stort.

Kapitel 12 Arbetsmarknadens parter roll i genomförandet

Kommunens arbetslivsförvaltning lyfter att i Sandviken har kommunen under många år, särskilt sedan mitten av 1980-talet, varit en viktig medaktör på arbetsmarknaden för att säkra etableringen på arbetsmarknaden i form av åtgärder mot ungdomsarbetslösheten samt för nyanländas etablering på arbetsmarknaden och för att underlätta omställningar inom näringsliv och samhälle. Detta har direkta kopplingar till mål 1, 4, 5, 8 och 10 i Agenda 2030, som alla berör hållbar social och ekonomisk utveckling. Kommunen påverkas emellertid idag starkt av de nationella förändringarna av arbetsmarknadspolitiken och arbetsförmedlingen.

Skulle kommunens möjligheter till samarbete med och finansiering från arbetsförmedlingen påverkas finns stor risk att även målen inom dessa områden inom Agenda 2030 påverkas.

Arbetslivsförvaltningen ser därför det som mycket viktigt att Agenda 2030-delegationen agerar utifrån sitt uppdrag för att förhindra att förutsättningarna försämras för arbetsmarknadens aktörer vad gäller att upprätthålla ett fortsatt framgångsrikt samarbete inom arbetsmarknadspolitiken område exempelvis mellan kommun, region och stat.

Kapitel 13 Civila samhällets roll i genomförandet

För en modern industrikommun som växer är det avgörande att samverkan sker och utvecklas på det lokala planet, men också regionalt och nationellt. Det är viktigt att alla strävar mot målet om ett hållbart samhälle. För ett mer aktivt näringsliv i samhällsbygget krävs att kommunen är öppen för nya samverkansformer mellan näringsliv, kommun och ideell sektor Sandvikens kommun kan inte ensam ansvara för den fysiska planeringen kring exempelvis kommunikationsstråk, energiförsörjning samt Storsjöns utveckling och kvalitet. Sandvikens översiktsplanering följer därför i innehåll och struktur Gävle kommuns översiktsplanering och förhoppningen är att Sandvikens samtliga grannkommuner på sikt kan få en fysisk planering som harmoniserar med varandra.

Omsorgsförvaltningen tillstyrker samtliga delar i kapitel 13 som avser, Civila samhällets roll i genomförandet. I avsnitt 13.1 Civila samhällets aktörer tredje stycke nämns pensionärsorganisationer men inte specifikt funktionshinderföreningar, detsamma gäller i avsnittet *Verkar för att ingen ska lämnas utanför*.

13.5 Civila samhället som genomförare av centrala samhällsfunktioner utgör en viktig del i utförandet av Agenda 2030 och det behövs även en närmare samverkan mellan kommuner landsting och regioner och det civila samhället för att lösa dagens och framtidens samhällsutmaningar. Förvaltningen ser som positivt att regeringen har utsett en särskild utredare med uppdrag att utreda en tydlig definition av idéburna aktörer inom välfärden.

Omsorgsförvaltningen ser tydliga kopplingar till delbetänkandet av utredningen *Samordnad utveckling för god och nära vård*. Då allt mer vård flyttas över från slutenvård till primärvård innebär detta i förlängningen att ansvaret för fler personer med ett mer avancerat vårdbehov förs över till kommunens vård- och omsorg. Denna förskjutning ställer krav på kommuner och därmed behöver strukturerna i organisationen ses över för att bli mer effektiv och resurser tas tillvara på ett bättre sätt. Det handlar även om att säkerställa medarbetarnas kompetens och behov av vidareutveckling. Arbetslivsförvaltningen lyfter att inom arbetsmarknads- och utbildningsområdet arbetar förvaltningen aktivt med idéburna offentliga partnerskap i frågor som är av betydelse för genomförandet av Agenda 2030.

Inom det s k ”Högbo-konceptet”, som gäller lokal livsmedelsproduktion och social integration, förenas insatser som gäller de sociala och ekonomiska som redovisas i målen ovan med andra klimatomfattiga mål som mål 2, 3, 11, 12, 13, 14 samt 15 i Agenda 2030. Denna kombination av insatser för långsiktigt hållbar social, ekonomisk och klimatomfattigt anpassad utveckling ses som optimalt sett ur ett Agenda 2030-perspektiv.

Ett problem som finns i detta sammanhang är att det egentligen saknas ett anpassat lagmässigt stöd explicit för sociala företag när det exempelvis gäller organisations- och företagsform samt skattemässiga anpassningar till ideellt arbetande i styrelser och verksamheter.

Agenda 2030-delegationen pekar bl.a. på vikten av att regeringen fortsatt verkar för att främja och underlätta för partnerskap mellan idéburna organisationer och offentliga aktörer. Inom arbetsmarknadsområdet finns detta exempelvis manifesterat i det uppdrag Tillväxtverket har som presenteras inom ”Sofisam.se” vad gäller sociala företag.

I detta sammanhang anser arbetslivsförvaltningen att den nuvarande lagstiftningen behöver anpassas på ett bättre sätt för ideella organisationer och social företagsamhet baserat på privat-ideell-offentlig samverkan.

Arbetslivsförvaltningen lyfter att det inom arbetsmarknadspolitiken område är en rad finansiärer som redan idag baserar sina utlysningar av medel med koppling till de sociala och klimatmässiga målen i Agenda 2030. Detta gäller exempelvis Europeiska Socialfonden, Tillväxtverket samt Vinnova. Som regel baseras tilldelning av medel från denna typ av viktiga finansiärer på ansökningar från de som har idéer och behov av medfinansiering för att förverkliga sina ambitioner.

I vissa kommuner, som Sandviken, är läget och utvecklingen utifrån en rad objektiva kriterier av den arten och omfattningen att det krävs mer kraftfulla strukturella insatser för att bryta och byta utvecklingsriktning.

Arbetslivsförvaltningen menar att för detta ändamål skulle det vara en fördel om statliga organ med finansieringsuppdrag även har ett samverkansuppdrag sinsemellan. Insatserna kan då verkställas i de kommuner och regioner som enligt vissa objektiva kriterier är i störst behov av långsiktiga strukturpåverkande insatser kopplade till målen i Agenda 2030. Det vore också positivt om även detta var en prioriteringsgrund vid inlämnade ansökningar om medel.